

TYSD KURULUŐ NİZAMNAMESİ

**HİMÂYE-I ETFÂL KADIN YARDIM CEM'İYYETİ NİZÂMNÂMESİ
1928**

Himâye-i Etfâl Kadın Yardım Cem'iyeti Nizâmnâmesi

1928

Madde 1- Merkez-i umûmisi Ankara'da olmak üzere Himâye-i Etfâl Kadın Yardım Cem'iyeti nâmıyla bir cem'iyet teşkîl olunmuşdur. Cem'iyetin alâmet-i farikası "Yürek" dir.

Madde 2- Cem'iyetin gâyesi: Kadınların sıhhi ve ictimâ'i ve ruhi ihtiyaclarını tatmîne ma'tûfdur. Bu husûsâtı tatmîn için Cem'iyet atîde yazılı şekilde çalışır:

1- Neşriyât

2- Tedkîkât

3- Murâkabe usulüyle

Bundan mâ'adâ Cem'iyet ber vec-i atî husûsâtı ifâ ider.

A- İş evleri te'essüsü

B- Kütübhâneler, Dershâneler teşkîli

T- Mu'âyenehâne te'essüsü

S- Çocuklu anneleri hıdmete yerleştirmek

Ç- Gündüzleri hıdmete gidecek annelerin çocuklarını Himâye-i Etfâl'in çocuk yuvalarına yerleştirmek.

H- Muhtâc anaların doğumlarında mu'âvenet için, ebe tedârik itmek.

Madde 3- Anaların hayatını tehlikeye koyan iskat-ı cenin fenâlıklarının önünü almak için hükümet nezdinde teşebbüsâtta bulunur müdde'i-i umûmiyi tahrîk ider.

Madde 4- Genç kızların iyi ana ve hayatda muvaffak olabilmeleri esbâbını tedkîk ve taharrî ve te'mîn ider.

Madde 5- Anaların devâir-i muhâkemedede muhafaza-i hukukları esbâbını te'mîn ider.

Cem'iyet A'zâsı Teşkîlâtı

Madde 6- Hayr ve hıdmet itmek isteyen herkes Cem'iyete azâ olabilir.

Madde 7- Cem'iyete dâhil olan a'zâ senevi en az bir lira vermeği ta'ahhüd ider. A'zâ senevi ta'ahhüdlerini bir veya iki defada virebilir. A'zâ senevi ta'ahhüdlerinin mikdarını tebdîl idebilir. Ancak keyfiyeti sened bir Temmuzdan evvel haber virmeğe mecbûrdur.

Madde 8- Cem'iyete fiilen hıdmet ta'ahhüdünde bulunan Heyet-i Merkeziyeler kararıyla senevi ta'ahhüdâtdan istisnâ idilebilir.

Madde 9- Cem'iyete def'aten elli liradan fazla teberru'âtda bulunan zevât daimi a'zâ sırasına girerek senevi tahsîsât virmekden vâreste kalabilir.

Madde 10- Cem'iyete maddeten veya ma'nen fevke'l-âde hizmetleri olan zevât Merkez-i Umûmî'nin veya Heyet-i Merkeziye'nin teklîf veya kongre kararıyla Cem'iyetin a'zâ-yı fahriyesi olarak kabul ve i'lân olunur.

Madde 11- A'zâdan senevi ta'ahhüdlerini iki sene müte'âkıben virmeyenler veyahud işbû ta'ahhüde bedel deruhde eylemeği yeni hizmeti bilâ ma'zere itmeyenler Heyet-i Merkeziye kararıyla müsta'fî addolunur.

Madde 12-(Silik)

Madde 13- Cem'iyetin umûmî kongresi, Merkez-i Umûmîsi vilâyet ve kazalar, Heyet-i Merkeziyeleri, nahiyelele köylerde şubeleri ve Heyet-i İdâreleri vardır.

Madde 14- Kongre merkez de dâhil olmak üzere doğrudan doğruya Merkez-i Umûmî ile muhâbere iden merkezlerden aded ve a'zâsı iki yüze kadar olanlar için birden fazlası için her yüz a'zâya bir olmak üzere intihâb idilecek murahhaslardan tereküb ider.

Madde 15- Kongre âdi veya fevke'l-âde olarak ictimâ' ider. Adi ictimâ' her sene Martı ortasında Merkez-i Umûmî'nin ta'yîn ideceği mahalde vukû' bulur. Bundan başka ahvâl-i fevke'l-âdede Merkez-i Umûmî'nin daveti üzerine de ta'yîn idilecek husûsât-ı mühimmeyi müzâkere etmek üzere fevke'l-âde olarak ictimâ' akd idebilir. Fevke'l-âde kongre a'zâsı ondan evvel toplanmış olan âdi kongreye intihâb idilebilirler(?).

Madde 16- Kongre Merkez-i Umûmî reisi veya vekil ideceği kimse tarafından küşâd olunur. Müte'âkıben kongre müzâkerâtını idae etmek üzere bir reis bir reis-i sâni iki kâtib intihâb olunur.

Madde 17- Kongre murahhasların sülûsân ekserisi ile müzâkere başlar.

Madde 18- Kongre ictimâ'-ı âdiyetde husûsât-ı atîye ile iştigâl ider.

1- Merkez-i Umûmî senelik raporlar sene-i atîye bûdçe lâyhâsını kongreye arz ider. Bunu müte'âkıb hesâbât müfettişlerinin raporları okunur.

2- Merkez-i Umûmî raporu bûdçe lâyhâsının tedkîki ve sene-i atîdeki üçürâtın te'mîni için beşer kişiden mürekkeb olmak üzere idare bûdçe ve program encümenleri nâmıyla iki encümen intihâb olunur.

3- Sene-i atîye bûdçesini tedkîk ve tasdîk ider ve cem'iyetin vâridât ve masarîfât-ı umûmiyesini nakdi deyni nazar-ı i'tibâra alarak lede'l-icâb mülhakatla bûdçede tefrîk idilecek mu'âvenet ve tahsîsât mikdarıyla umûmiyetle merâkiz vâridâtından Merkez-i Umûmî emrine tefrîk ve tahsîs idilecek mikdarını ta'yîn ider.

4- Ruznâmede mevcûd a'zâ tarafından teklîf idilen husûsâtı müzâkere ider.

5- Kongre Merkez-i Umûmî a'zâsı ve sene içerisinde Merkez-i Umûmî içinden vukû' bulacak inhilâllere a'zâ olmak üzere Merkez-i Umûmî a'zâsının nısfı mikdarda namzed intihâb ider.

6- Murahhaslar da senelik raporlarını okurlar.

Madde 19- Umûmî kongrenin fevke'l-âde olarak ictimâ' itdiğinde ruznâmede muharrer mevâdd müzâkere idilir.

Merkez-i Umûmî

Madde 20- Merkez-i Umûmî ilk sene teşkilde mevcûd a'zâlar müte'âkıb seneler kongre tarafından müntehab yirmi bir a'zâdan mürekkebirdir. A'zânın müddet-i memuriyetleri bir sene olup sene-i atîye âdi kongresine kadar devam ider.

Madde 21- Merkez-i Umûmî her sene kongrenin hitâmını müte'âkıb akd ideceği ilk ictimâ'da a'zâsı (Silik).

Madde 22- Merkez-i Umûmî bütün Heyet-i Merkeziyelerin doğrudan doğruya kendisine merbût şubelerin merci'idir. Merkez-i Umûmî umûr-ı cem'iyeti temşiyet cem'iyetin bi'l-cümle mu'âmelâtını teftiş ve kongreye tevdi' olunacak senelik muvâzene-i hesâbiyeyi rapor ve lâyhaları ve ruznâmeyi ve lâzım görür ise nizâmnâme-i esâsi ta'dilâtını ihzâr ve cem'iyetin mu'âmelât-ı dâhiliyesini tanzîm itmek üzere lâzım gelen ta'limât-nâmeleri tertîb ider. Merkez-i Umûmî bi'l-cümle mu'âmelâtını tedvîre salâhiyetdâr ve kongreye karşı yegâne mes'ul bir heyettir.

Madde 23- Masârif-i gayr-ı melhûze faslından sarfiyât icrâsı ve bûdçe mevâddı arasında münâkale ifâsı Merkez-i Umûmî'nin kararına vâbestedir.

Madde 24- Merkez-i Umûmî ale'l-âde ayda bir defa mu'ayyen gün ve saatlerde ictimâ' ider. A'zâ-yı mürettebenin sülüsünden bir fazlasıyla ictimâ' ve a'zâ-yı mevcûdinin ekseriyeti ile ittihâz-ı mütekarrirât eyler. Reisi göreceği lüzûm veya Heyet-i İdare'nin teklîfi üzerine Merkez-i Umûmî'yi fevke'l-âde olarak ictimâ'a davet ider. Merkez-i Umûmî a'zâsı meşrû' ma'zeretleri olmadan mütevâliyen üç defa ictimâ'larda bulunmadıkları takdîrde müsta'fi addolunur.

Madde 25- Merkez-i Umûmî cem'iyetin saha-i iştigâlatına dâhil husûsâtın her biri veya zümresi hakkında daimi veya muvakkat encümenler teşkiline salâhiyetdârdır.

Madde 26- Merkez-i Umûmî Heyet-i İdaresi 21'nci madde mûcîbince intihâb idilen sekiz zattan mürekkebirdir.

Madde 27- Merkez-i Umûmî Heyet-i İdaresi Merkez-i Umûmî'nin vâsita-i icrâyesidir. Merkez-i Umûmîce mukarrer bi'l-cümle mu'âmelâtı icrâ ider. Ahvâl-i mühime ve müsta'celede Merkez-i Umûmî'nin ilk ictimâ'da tedkîk ve tasdîkine vaz' idilmek üzere mukarrerât ittihâz ve icrâ eyler. Heyet-i İdare her husûsda Merkez-i Umûmî'ye karşı mes'uldür.

Madde 28- Cem'iyete müte'allik her dürlü ahvâl ve husûsât cem'iyetin hükümet nezdinde ve muhâkemedede naib ve murahhası mes'uldür. Umûr-ı cem'iyet bu nizâmnâme ve buna müteferri' ta'limât-nâmeler ahkâmına ve mukarrerât-ı vâkı'aya göre tedvîr ider. Cem'iyetin emvâl-i menkûle ve gayr-ı menkûlesini işbû esâsât dâhilinde idare ider. Mukâvele akd eyler. Devâir ve bankalarla olacak mu'âmelât-ı nakdiyeyi müte'allik evrâk ve senedâtı muhâsebeyle birlikde imza ider.

Madde 29- Kâtib-i Umûmî bi'l-cümle mu'âmelât-ı idariye ve tahrîriyyeyi reisin emr ve mezuniyetiyle idare ider.

Madde 30- Muhâsib mu'âmelât-ı câriyyeyi takib ve tedkîk ve mühim-terdâtını bâr ider ve Heyet-i İdare'ye arz ider. Bilanço ve bûdçe lâyhalarını imza ider.

Vilâyet Teşkilâtı

Madde 31- Herhangi kaza ve nahiyeden ve karyede cem'iyetin gâyesi bedelinde çalışmayı deruhde ide a'zâ adedi lâ-akall ona bâliğ olunca orada bir şube teşekkül ider. Taraflarından vukû' bulacak iş'âr üzerine Merkez-i Umûmî'den virilecek mezuniyete binaen bu a'zâ bir araya toplanarak bir reis bir kâtib ve bir veznedâr olmak üzere üç kişiden mürekkeb Heyet-i İdare'yi intihâb iderler. Merkez-i Umûmî virdiği mezuniyetde bu şubenin nereye merbût olacağını de ta'yîn ider.

Madde 32- Mukayyed a'zâsı elliyi tecâvüz iden mahallerde cem'iyet işlerinin ehemmiyet ve kesretine göre Heyet-i İdare'ye iki a'zâ daha ilâve idilebilir.

Madde 33- Şube Heyet-i İdareleri lâ-akall iki defa ictimâ' iderler.

Madde 34- Heyet-i İdareler cem'iyete a'zâ kaydına vâridât ve i'ânât tesyidine müessesât-ı cem'iyetin idaresinde ana ve genç kızların hayatı ve hukununun himâyesine dair olan husûsât buldukları mahallerde mümkünü'l-icrâ olan tedkîkâtı ve sâir ef'âli ifâya sarf-ı mesâ'i iderler ve üç ayda bir kere merci'lerine derece-i faaliyetlerini mübeyyen rapor irsâl iderler.

Madde 35- Şubeleri mukayyed bulunan a'zâ Nisan bidâyetinde bi'l-ictimâ' Heyet-i Umûmî şeklinde teşekkül ider. Heyet-i Umûmî'ye Heyet-i İdare'nin bir senelik hesâbât ve mu'âmelâtını tedkîk ider ve sene-i atîye için muhammen vâridât ve masârifi bi't-ta'yîn berâ-yı tasdik vilâyet veya kaza heyet-i aliyyesine irsâl ider ve diğer sene için Heyet-i İdare'yi intihâb ider.

Madde 36- Cem'iyet teşkilâtı mevcûd olan her vilâyet veya kaza dâhilinde bir Heyet-i Merkeziye vardır. Bu Heyet-i Merkeziye ale'l-âde merkez-i vilâyet veya kazada bulunur. Şu kadarki bir vilâyet veya kaza dâhilindeki merkezin gayr-ı şubelerin biri aded-i a'zâsının çokluğuna ve faaliyetinin vüs'atine göre câlib-i dikkat bir nakdin iderse Merkez-i Umûmîce bu şube o vilâyet veya kaza için Heyet-i Merkeziye ittihâz olunabilir.

Madde 37- Heyet-i Merkeziye'ye vilâyet veya kaza dâhilindeki a'zânın çokluğuna ve cem'iyet mu'âmelâtının vüs'atine göre yediden on beşe kadar a'zâdan tereküb ider. Heyet-i Merkeziye a'zâları vilâyet veya kaza merkezinde bulunan cem'iyet a'zâları tarafından intihâb olunur. A'zânın müddet-i memuriyetleri bir sene evvelden sene-i atîye âdi kongresine kadar devam ider. A'zânın tekrar intihâbları câizdir.

Madde 38- Heyet-i Merkeziye'ye karar-ı mahsûsla doğrudan doğruya Merkez-i Umûmî'ye merbût bulunduranlar müstesnâ olmak üzere o vilâyet veya kaza dâhilinde bulunan şubelerin merci'idir. Evvelce başka bir Heyet-i Merkeziye'ye merbût edilmiş olan şubelerkendi vilâyet veya kazaları Heyet-i Merkeziyesi teşekkül itdikten sonra bu Heyet-i Merkeziye tahvîl-i

Madde 39- irtibât iderler.

Madde 40- Heyet-i Merkeziye vilâyet veya kazaya müte'allik umûr-ı cem'iyeti (Silik) vilâyet veya kaza dâhilindeki şubelerin bi'l-cümle mu'âmelâtını murâkabe ve kongre için senelik muvâzene-i hesâbiyeyi rapor ve lâyhaları ihzâr ider. İhtiyâcât-ı mahalliyeye göre lüzûm gördüğü miktarda ihtisâslı encümenleri teşkil eyler. 25'inci madde vechle heyetler de teşkil idebilen ve bundan Merkez-i Umûmîye ma'lûmât virir.

Madde 41- Heyet-i Merkeziyeler Merkez-i Umûmî ile şubeler arasında vâsita-i teblîğ ve tebellüğ olur.

Madde 42- Heyet-i Merkeziye ale'l-âde ayda bir defa mu'ayyen gün ve saatde ictimâ' ider. A'zâ-yı mürettebenin nisfindan bir fazla a'zâ ile müzâkereye başlanır ve bunların ekseriyetle ittihâz-ı mukarrerât eyler. Reis göreceği lüzûm veya Heyet-i İdare'nin teklîfi üzerine Heyet-i Merkeziye'yi fevke'l-âde olarak ictimâ'a davet ider. Heyet-i Merkeziye a'zâsı meşrû' ma'zeretleri olmadan mütevâliyen üç defa ictimâ'larda bulunmadığı taldîrde müsta'fi addolunur.

Madde 43- Vilâyet veya kaza Heyet-i İdaresi mensûb olduğu Heyet-i Merkeziye'nin vâsita-i icrâiyesidir. Vilâyet veya kaza Heyet-i Umûmîyesi'ne âid umûrunu veya ta'lîmâtnâmesi ahkâmına ve mukarrerât-ı vâkî'aya göre tedvîr ider.

Cem'iyet Emvâl ve Vâridâtı

Madde 44- Cem'iyet emvâl-i gayr-ı menkûlünden tasarruf ider. Vasiyet, rehîn ve sâir sûretle kendisine teberrû' idilen her dürlü emvâli kabul ve tasarruf idebilir.

Madde 45- Cem'iyet vâridâtı:

1: A'zânın ta'ahhüdât-ı seneviyelerinden

2: Hükümetin, evkâfın, devâir-i belediyenin sâir eşhâs-ı hakîme ve hakîkanın virecekleri tahsîsâtdan

3: Cem'iyetin emvâl-i emnkûle ve gayr-ı menklûlesinin vâridâtından iş evleri hâsılâtından

4: Tertîb ideceği sergi, müsâmere, tenezzüh, konferans, çiçek fûrûhtu, her nev' yarışlar, şefkat yazarları, rozet tevzî'i, piyangodan ve müessesât-ı iktisadiyeye virilecek karnelerden.

5: Zekât, sadaka, teberru'ât, i'ânât ile bunlara mümâsil cihât ve saireden vukû' bulacak hâsılâtdan ibâretdir.

6Mevâdd-ı Müteferrika

Madde 46- Cem'iyetin siyasetle iştigâli katiyen memnû'dur.

Madde 47- Cem'iyetin alâmet-i farikası ortası kırmızı etrafı beyaz börkdür.

Madde 48- Cem'iyetin yevm-i mahsûsu olan senede bir gün umûmî rozet tevzî' idilir.

Madde 49- Bu nizâmnâmede mezkûr umûmiyetle intihâbâtda infikâk iden a'zânın yeniden intihâbı câizdir.

Madde 50- Sülûsân ekseriyetle mukayyed olmayan ahvâlde bi'l-cümle mukarrerâtı ekseriyet ara ile ittihâz idilen mütesâvi ara vukû'unda reisin bulunduğu taraf tercîh idilir.

Madde 51- Bi'l-cümle intihâbât ve şahsa müte'allik mukarrerât re'y-i hass ile icrâ olunur.

Madde 52- Himâye-i (Silik) amâline (Silik)

Umûmî tarafından kongreye bildirilir. Yerlerine yeniden a'zâ intihâb olunur. Fiillerinin nev'ine göre haklarında ta'kîbât-ı kanuniye de ifâ idilir.